

4. Recuperar la memòria silenciada

Si la Segona República, la Generalitat de Catalunya, l'Estatut d'Autonomia de l'any 1932 i la Guerra Civil, l'exili i la repressió, en termes generals, són qüestions desconegudes per les generacions que no les van viure, encara ho són més les causes, la dinàmica dels fets que les originaren i molt especialment les conseqüències negatives que van afectar centenars de milers de persones de Catalunya i Espanya.

Com ja hem explicat a bastament, l'ofensiva militar de les tropes franquistes a Catalunya va significar la destrucció sistemàtica dels valors de la República, l'acabament de la democràcia i la derogació de l'Estatut d'Autonomia. Les pràctiques polítiques i la vida quotidiana estaven regulades per l'esquema primari de vencedors i derrotats, i el seu instrument de control bàsic era la repressió.

Una repressió que va significar al voltant de 150.000 persones afusellades entre el 1936 i el 1953, justificada a través de procediments sumariíssims sense cap mena de garanties, emparats en l'anomenada Causa General o, en altres casos, sense la instrucció de cap procediment. I moltes encara resten enterrades en fosses comunes, la majoria de les quals encara no han estat identificades ni comptabilitzades, tot i que es calcula una xifra aproximada de 30.000 persones. Tot al contrari de les víctimes del bàndol franquista, que van ser immediatament homenatjades i enterrades dignament.

El règim de Franco tingué plena llibertat per actuar amb aquesta duresa pel que fa a les execucions de persones republicanes, atesa la indiferència d'una bona part de les democràcies occidentals. L'ascens dels règims feixistes i totalitaris d'Europa, sobretot d'Itàlia, Alemanya i Espanya, però també en sectors de la població en creixement a Portugal, Polònia, Hongria, Grècia... i amb una certa implantació a França i la Gran Bretanya, havien alertat els governs d'aquests dos països. Els governs de França i la Gran Bretanya, en una mescla de prudència i prevenció davant la por a l'expansió del nazisme d'una banda, i de la boltxevització de l'altra, reconegueren el govern del règim franquista, contribuint d'aquesta

56

JOSEP IGUAL, AL CENTRE DE LA FOTO, DAVANT DEL MONUMENT D'HOMENATGE ALS REPUBLICANS MORTS A MAUTHAUSEN, POSSIBLEMENT A PRÍNCIPI DELS ANYS SEIXANTA. CHRISTINE I SANDRINE IGUAL

manera a configurar l'escenari internacional que afavoria actituds d'impunitat a Franco en relació als derrotats a la Guerra Civil.

És en aquest context general, poc o gens favorable per als republicans catalans i espanyols a l'exili, que s'explica el fet que es trobaren sotmesos a un tracte i unes condicions denigrants que no esperaven.

Els hospitalencs objecte de la nostra recerca seguirien la dissort de la majoria d'exiliats que no tingueren la fortuna de trobar aixopluc a la Gran Bretanya o l'Amèrica Llatina. La declaració de guerra de França al Reich els arrossegaria al malaurat protagonisme en les diverses seqüències que en pocs mesos es produïrien. Primerament serien utilitzats d'escarrassos en diversitat de feines, i en condicions precàries. Després serien militaritzats —conseqüència de l'ocupació nazi i el posterior armistici— i serien fets presoners i concentrats en diversos *fronstalag*. I el proper episodi seria la deportació i l'internament als camps d'extermini, on la majoria moriria.

Dels pocs que sobreviurien a l'alliberament dels camps l'any 1945, gairebé tots els hospitalencs que coneixem s'haurien de quedar a França, on aleshores sí que el govern francès els reconeixeria el sacrifici i serien rehabilitats i acollits. Però al mateix temps serien ignorats i proscrius pel govern de Franco.

57

HOMENAJE A LES DEPORTADES I ELS DEPORTATS ALS CAMPS NAZIS FET PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA, (21.10.2005). ENTRE EL GRUP DE SUPERVIVENTS, QUE ES POT VEURE A LA FOTO, NO HI HAVIA CAP DELS HOSPITALENCOS QUE ENCARA SÓN VIUS. FOTO: ENRIC GIL

Aquestes realitats foren doblement silenciades en l'etapa del règim franquista, entre el 1939 i el 1975. Primer perquè els vençuts que no estaven exiliats o empresonats i llurs famílies estaven condemnats a callar, com ho hem vist en diversos testimonis de familiars. Després perquè la llarga dictadura de Franco se sustentà en la repressió, fins i tot en l'etapa immediata del postfranquisme. Això va ser així malgrat les opcions arriscades de les diverses persones integrants de les organitza-

cions polítiques clandestines que, de manera heroica, es jugaren la llibertat i àdhuc la vida en la lluita per recuperar les llibertats democràtiques i nacionals.

Però també és cert que posteriorment, en l'etapa de transició del postfranquisme a la democràcia, es van produir unes condicions, entre imposades i pactades, de taula rasa, que incloïen unes servituds d'oblits i silencis. Uns silencis que han comportat que episodis com el de les persones deportades als camps nazis siguin encara desconeguts per la majoria de la població. El pas del temps, l'envelliment dels i les supervivents, el fet d'haver refet la vida i els lligams personals lluny de Catalunya i la rutina quotidiana han fet la resta. L'oblit ha arribat al punt que, en la nostra recerca, ens hem trobat amb algun cas de descendents de deportats als quals hem estat nosaltres qui els hem facilitat dades i detalls que desconexien dels propis familiars.

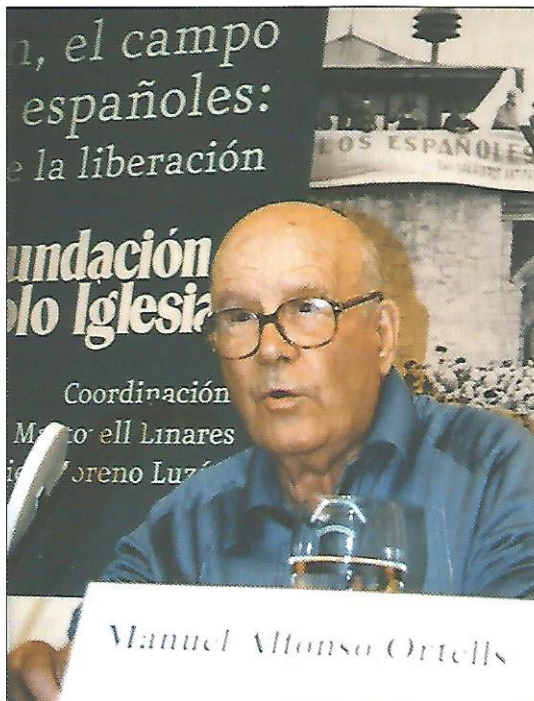
No ha estat fins fa escassament tres anys que des del Govern de la Generalitat s'han fet passes importants per recuperar la memòria de les persones i els fets com els que hem tractat en aquesta recerca, que hi ha hagut un procés creixent de divulgació de la nostra història silenciada. L'impuls de la Llei del Memorial Democràtic venent moltes inèrcies n'és un bon exemple. També hi han contribuït diversos reportatges de divulgació a Televisió de Catalunya i el Canal 2 de la televisió pública espanyola, i per descomptat la tasca tossuda i valenta d'associacions com l'Amical de Mauthausen.

També cal dir que historiadors, periodistes o el testimoni d'algunes persones supervivents han tingut un paper important en la divulgació d'aquests episodis, però malauradament no s'ha pogut traspassar gaire més enllà del cercle dels estudiosos. Aquestes limitacions, en el cas de la història local, molt sovint han estat encara més aguditzades: els silencis imposats en comunitats en què tothom es coneix en alguns casos encara persisteixen, o els possibles testimonis ja han mort.

Pel que fa a l'Hospitalet, podem afirmar que, en relació a la deportació d'hospitalencs i hospitalenques, no se sabia pràcticament res. La nostra recerca, encara

58

MOLTS SUPERVIVENTS DE MAUTHAUSEN HAN CONTRIBUÏT AL CONEIXEMENT DE LA DEPORTACIÓ DELS REPUBLICANS EN ACTES PÚBLICS, COM AQUEST ORGANITZAT PER LA FUNDACIÓN PABLO IGLESIAS EN COMMEMORACIÓ DEL 60È ANIVERSARI DE L'ALLIBERAMENT DELS CAMPS AL QUE VA PARTICIPAR MANUEL ALFONSO, L'ANY 2005 A MADRID. MANUEL ALFONSO. FOTO: FUNDACIÓN PABLO IGLESIAS

incompleta, ha aconseguit aflorar i posar de manifest una part de la història de l'Hospitalet que no coneixíem. Ara sabem i podem explicar que almenys 54 hospitalencs van ésser deportats als camps nazis, dels quals tan sols 21 en sobrevisqueren.

Almenys hem assolit el doble objectiu que ens proposàvem: recuperar la memòria d'uns fets i unes persones que van patir una de les pitjors experiències col·lectives del segle XX, i a l'ensem d'aquesta manera podem contribuir a fer justícia a aquelles persones relacionades amb l'Hospitalet protagonistes d'aquella etapa: les que hi van morir, les que hi van sobreviure i les poques que encara viuen. Totes aquestes persones mereixen el reconeixement institucional i la seva rehabilitació pública, social, moral i política.

Per a totes aquestes persones, aquesta recerca és, sobretot, un acte de desgreuge pels anys d'amnèsia envers la seva memòria.

59

ANTONIO CÁNOVAS I LA SEVA DONA, MICAELA FLORES, A SANTA CRUZ DE MOYA (CUENCA), 2002, II JORNADAS SOBRE EL MAQUIS (ORGANITZADES PER LA GAVILLA VERDE)

ANTONIO CÁNOVAS.

60. Imatges dels deportats hospitalencs de joves i actuals.
Fotocomposició a partir de les fotografies ja citades en el llibre

Annex

MORTS EN DEPORTACIÓ

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política	Participació a la Guerra Civil
ANDREU MÉNDEZ, Antoni	Mazarrón (Múrcia) 21.4.1907	?	?	3a companyia del 25è batalló d'obres i fortificacions amb base a Barcelona
ARAGÓN MUÑOZ, Josep	Múrcia 19.7.1904	?	CNT	?
ARNAU VIÑA, Manuel	L'Hospitalet (Barcelonès) 14.3.1920	?	?	?
ARRANZ BARRIO, Antoni	Segòvia 17.1.1896	?	?	?
ARTIGAU RIVAS, Jaume	L'Hospitalet (Barcelonès) 23.6.1907	?	?	?
BALLESTER SERRANO, Josep	Santomera (Múrcia) 10.5.1910	?	?	?

Exili	Stalag	Camps de concentració (entrada i núm. matrícula)	Mort (lloc, data i edat)	Observacions
?	VIII-C Sagan XII-D Trie, matrícula 57085	25.1.1941? Mauthausen, matrícula 3386 20.10.1941 Gusen, matrícula 14221	† 31.12.1941 a Gusen. 34 anys	
?	XI-B Fallingbostel, matrícula 86917	27.1.1941 Mauthausen, matrícula 6218 8.4.1941 Gusen, matrícula 12083	† 30.7.1941 a Gusen. 37 anys	Localitzada la vídua del seu fill Josep, Fernanda Camacho. Viu a l'Hospitalet
?	VII-A Moosburg, matrícula 50564	6.8.1940 Mauthausen, matrícula 3238 24.11.1944 Buchenwald, matrícula?	† Molt probablement a Buchenwald en els darrers mesos de la 2a Guerra Mundial 24 o 25 anys	
?	XI-A Altengrabow, matrícula 2484	26.4.1941 Mauthausen, matrícula 4650 30.6.1941 Gusen, matrícula 13261	† 16.11.1941 a Gusen. 45 anys. Segons un Butlletí francès el 30.7.1941	Localitzada la seva filla Maria. Viu a l'Hospitalet
?	XVII-A Kaisersteimbrük, matrícula 80131	7.4.1941 Mauthausen, matrícula 4517 20.10.1941 Gusen, matrícula 13413	† 22.10.1941 a Gusen. 34 anys	
?	XII-D Trier, matrícula 55582	25.1.1941 Mauthausen, matrícula 4943 29.3.1941 Gusen, matrícula 11182	† 15.12.1941 a Gusen. 31 anys	Localitzat un cosí germà, Josep, que viu a l'Hospitalet

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política	Participació a la Guerra Civil
CABANES BEL, Martí	Lavit i Terrassola (Alt Penedès) 13.8.1888	Paleta	Segons familiars era d'esquerrres i catalanista	Probablement va participar a la guerra
CALLEJÓN MARTÍNEZ, Àngel	La Unión (Múrcia) 25.5.1919	?	?	?
CALPE VIDAL, Josep	Borriol (Plana Alta, País Valencià) 16.1.1893	Picapedrer	UGT i molt probablement afiliat al PSUC	Cos de Carrabiners, potser suboficial
CAPDEVILA MONTSERRAT, Vicenç	Barcelona (Barcelonès) 7.5.1909	Jornaler	?	?
CUYÀS NIUBÓ, Pere	Mollet del Vallès (Vallès Oriental) 25.5.1905	Mecànic	?	?
FERNÁNDEZ TORRES, Manuel	Cóbreces (Cantàbria) 5.7.1907	?	Molt probablement CNT	93 Brigada Mixta de la 72a Divisió d'Infanteria. Va assolir el grau de capità

Exili	Stalag	Camps de concentració (entrada i núm. matrícula)	Mort (lloc, data i edat)	Observacions
?	XII-D Trier, matrícula 56871	25.1.1941 Mauthausen, matrícula 4637 17.2.1941 Gusen, matrícula 10557	† 13.1.1942 a Gusen. 53 anys	Localitzada la nora del seu germà Modest, Mercè Ausió, i una filla d'aquest, Paquita Cabanes, que viuen a l'Hospitalet i Barcelona, respectivament
?	XII-D Trier, matrícula?	20.12.1941 Mauthausen, matrícula 5112 5.12.1942 Gusen, matrícula 4173	† 4.10.1943 a Gusen. 24 anys	Un germà seu, Federico, també va morir a Gusen, el 10.7.1942
Sabem que va passar per algun camp de refugiats no determinat	V-D Estrasburg, matrícula 3323	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 4650 29.3.1941 Gusen, matrícula 11220 16.8.1941 Castell d'Hartheim	† oficialment, 24.9.1941 però probablement va morir el mateix 16 o bé el 17 d'agost del 1941 al castell d'Hartheim. 48 anys	Localitzades tres filles, Carme, Dolors i Maria. Les dues primeres viuen a l'Hospitalet i l'altra a Barcelona, i un nét i una néta, Josep i Carme, que viuen a l'Hospitalet
?	XII-D Trier, matrícula 56884	25.1.1941 Mauthausen, matrícula 4506 8.4.1941 Gusen, matrícula 12220	† 11.1.1942 a Gusen. 32 anys	Localitzada la néta de la seva germana, Soledat, a Barcelona. Informa que els descendents directes van emigrar a l'Argentina
?	V-D Estrasburg, matrícula 3137	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 4732 8.4.1941 Gusen, matrícula 13987	† 20.12.1941 a Gusen. 36 anys	
?	II-B Hammerstein, matrícula 65165	27.9.1940 Mauthausen, matrícula 4482 29.3.1941 Gusen, matrícula 11270	† 25.12.1941 a Gusen. 33 anys	Localitzat el seu fill, Manuel, que viu a l'Hospitalet

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política	Participació a la Guerra Civil
FERRER SALVADOR, Vicent	L'Alcorà (l'Alcalatén, País Valencià) 5.5.1900	Masover de Can Vidalet	UGT	Cos de Trens (xofer)
FERRER DÍAZ, Eloi	Utiel (la Plana d'Utiel, País Valencià) 24.6.1907	Sabater i torero (Finito de Valencia)	Molt probablement CNT	Va estar al front. No sabem on ni en quina unitat
GARCÍA NAVARRO, Bautista	Montcada de l'Horta (l'Horta de València) 21.4.1917	?	?	?
MAÑÁ ARGELAGA, Jaume	Falset (Priorat) 8.12.1917	?	?	?
MUÑOZ LÓPEZ, Francesc	Lubrín (Almeria) 2.12.1916	?	CNT	És probable que ingressés al Cos de Carrabiners o en alguna unitat militar

Exili	Stalag	Camps de concentració (entrada i núm. matrícula)	Mort (lloc, data i edat)	Observacions
S'exilià passant per Figueres i el Pertús. Internat al Barcarès, i potser a Sant Cebrià o Argelers. Allistat a la 88a CTE a la zona dels Hautes Alpes i després prop de Verdun	V-D Estrasburg, matrícula 2905	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 4791 17.2.1941 Gusen, matrícula 10748	† 17.8.1941 a Gusen. 42 anys Altres fonts franceses indiquen el 7.12.1941	Localitzat el seu fill Vicenç i la seva néta, Montserrat, que viuen a l'Hospitalet
Probablement enrolat en una CTE fent treballs agrícoles i forestals	XI-A Altengrabow, matrícula 2514	26.4.1941 Mauthausen, matrícula 3185 30.6.1941 Gusen, matrícula 13143	† 9.12.1941 a Gusen. 34 anys	Localitzades dues filles, Josefa i Andrea, i una de les seves nêtes, Fina, que viuen a l'Hospitalet
?	XI-A Altengrabow, matrícula 7738	26.4.1941 Mauthausen, matrícula 4054 20.10.1941 Gusen, matrícula 13659	† 15.5.1942 a Gusen. 25 anys	
?	IX-A Ziegerhein, matrícula?	13.8.1940 Mauthausen, matrícula 3771 24.1.1941 Gusen, matrícula 9394	† 12.12.1941 a Gusen. 24 anys	
?	VII-A Moosburg, matrícula 65065	6.8.1940 Mauthausen, matrícula 3296 24.1.1941 Gusen, matrícula 9483	† 1.4.1941 a Gusen. 25 anys	Localitzada l'esposa del seu nebot Josep Aragón, Fernanda Camacho, que viu a l'Hospitalet. Era solter i sense descendents

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política	Participació a la Guerra Civil
OLLER MENDIZÁBAL, Joan	Barcelona (Barcelonès) 6.1.1893	?	?	Va participar en la guerra. Se'n desconeix la unitat. Va assolir el grau de tinent, i va ser declarat inútil el desembre de 1938
PANES GIL, Josep	Cuevas de Almanzora (Almeria) 15.9.1918	Jornaler	?	?
PIÑAS ARRABAL, Manuel	Barcelona (Barcelonès) 1.1.1909 o 25.6.1915	?	?	?
POLO TÀPIES, Ferran	Barcelona (Barcelonès) 13.7.1915 o 25.6.1915	Pintor	Probablement CNT, ja que la família es movia en aquesta òrbita	Va participar en la guerra. Desconeixem on i en quina unitat
PORTA PLANA, Gener	Bovera (les Garrigues) 14.2.1892	?	?	?
QUEROL PUYO, Eugeni	Barcelona (Barcelonès) 25.6.1916	Treballava en algun ofici d'arts gràfiques	?	Va anar voluntari al front. Després, 224 Brigada Mixta de la 60a Divisió. Va assolir el grau de tinent

Exili	Stalag	Camps de concentració (entrada i núm. matrícula)	Mort (lloc, data i edat)	Observacions
?	Angulema	24.8.1940 Mauthausen, matrícula 4165 24.1.1941 Gusen, matrícula 9517 15.8.1941 Castell d'Hartheim	† oficialment, 28.9.1941 però segurament va morir el mateix 15 o bé el 16 d'agost de 1941 al castell d'Hartheim. 48 anys	La seva família va quedar a l'exili. Si més no, els seus fills van estar molt vinculats al Casal Català d'Angulema
?	VI-C Bathorn, matrícula 39902	22.7.1941 Mauthausen, matrícula 3367 20.10.41 Gusen, matrícula 13939	† 2.2.1942 a Gusen. 23 anys	
?	Angulema	24.8.1940 Mauthausen matrícula 4136 24.1.1941 Gusen, matrícula 9572	† 30.8.1941 a Gusen. 34 anys	
Va ser evacuat a França convalescent d'una ferida	XI-B Fallingbostel, matrícula 86990	27.1.1941 Mauthausen, matrícula 6497 8.4.1941 Gusen, matrícula 11818	† 16.11.1941 a Gusen. 27 anys	Localitzat un familiar que ha demanat l'anonimat
?	V-D Estrasburg, matrícula 2959	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 5151 24.1.1941 Gusen, matrícula 9584	† 15.11.1941 a Gusen. 49 anys	El seu germà Jaume i un nebot (o cosí), Pere Porta Solsona, també van morir als camps nazis
?	V-D Estrasburg, matrícula 3276	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 5166 20.10.1941 Gusen, matrícula 14657	† 24.1.1942 a Gusen. 26 anys	Localitzada la seva germana Cinta i una neboda, que viuen a l'Hospitalet

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política	Participació a la Guerra Civil
RAMIS GRIMAL, Josep	Dénia (la Marina Alta) 13.8.1897	Obrer	Sindicalista	És molt possible que no participés en cap front de guerra
RAMON ALCARAZ, Josep	Fuente Álamo (Múrcia) 23.1.1915	Jornaler	?	?
RUBIO GARCÍA, Severiano	Roa de Duero (Burgos) 21.2.1920	Electricista	?	?
RUIZ GÓMEZ, Marià	Cabezo de Torres (Múrcia) 11.12.1900	?	?	Probablement com a voluntari. En desconeixem la unitat. Va assolir el grau de tinent
SAURA BENAGES, Remigi	Linares de Mora (Terol) 25.9.1903	Jornaler	?	?
SAURA MARCO, Josep	Borriana (la Plana Baixa) 27.5.1915	Obrer en el sector de les rajoles	?	Ho desconeixem, però sabem que pel març del 1938 va fer un tràmit per intentar que el declarassin inútil per al servei

Exili	Stalag	Camps de concentració (entrada i núm. matrícula)	Mort (lloc, data i edat)	Observacions
Probablement va travessar la frontera per Portbou i Cervera de la Marenda. Internat als camps del Barcarès, Argelers i Sant Cebrià	XI-A Altengrabow, matrícula 8619	3.11.1941 Mauthausen, matrícula 3250	† 3.4.1944 a Mauthausen. 47 anys	Localitzat un familiar que ha demanat l'anonimat
?	VII-A Moosburg, matrícula 40620	6.8.1940 Mauthausen, matrícula 3500 8.4.1941 Gusen, matrícula 12139	† 1.11.1941 a Gusen. 26 anys	
?	XVII-B Krems-Gneixendorf, matrícula 30113	19.12.1941 Mauthausen, matrícula 4916 Durant 1942, Steyr	† 2.10.1942 a Steyr. 22 anys	Va anar a l'exili amb dos germans més. L'un, en Fèlix, també va ser deportat, però en va sortir viu
?	V-D Estrasburg, matrícula 3188	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 5241 17.2.1941 Gusen, matrícula 10755	† 13.9.1941 a Gusen. 41 anys	
?	XII-D Trier, matrícula 57125 i VIII-C Sagan	25.1.1941 Mauthausen, matrícula 4043 21.4.1941 Gusen, matrícula 12345	† 1.10.1941 a Gusen. 38 anys	Podria ser família del deportat també mort, Josep Saura Marco
?	I-B Hohenstein, matrícula?	9.8.1940 Mauthausen, matrícula 3657 21.4.1941 Gusen, matrícula 9694	† 1.10.1941 a Gusen (altres fonts parlen del 5.2.1942). 26 anys	Podria ser família de l'anterior deportat, Remigi Saura Benages

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política	Participació a la Guerra Civil
VALÈNCIA CONESA, Francesc	La Loma? Cartagena (segons el padró) 10.5.1916	Jornaler	?	120 Brigada Mixta. Va assolir el grau de caporal
VIVES CAMPOS, Manuel	Barcelona (Barcelonès) 17.8.1903	Xofer	CNT	Cos de Carrabiners. Probablement com a xofer
VIVES CAMPOS, Josep	Barcelona (Barcelonès) 3.5.1901	Lampista i electricista	Probablement CNT	Va anar voluntari al front, probablement en una alguna unitat d'enginyers fent tasques de transmissions

Exili	Stalag	Camps de concentració (entrada i núm. matrícula)	Mort (lloc, data i edat)	Observacions
?	Salzburg (Wehrkreis XVIII), matrícula 3476	11.9.1941 Mauthausen, matrícula 5246 20.10.1941 Gusen, matrícula 14045	† 20.12.1941 a Gusen. 25 anys	
És molt probable que passés per algun camp de refugiats, on trobaria el seu germà Josep, i posteriorment integrat en una CTE, potser a la zona de Beziers	XI-B Fallingbostel, matrícula 87490	27.1.1941 Mauthausen, matrícula 6823 30.6.1941 Gusen, matrícula 4742 / 13245	† 13.11.1941 a Gusen. 38 anys	Germà d'en Josep, deportat també mort. Localitzada la vídua del seu fill, la seva neboda i la néta d'un tercer germà, Encarnació i Maria, a Barcelona, Paret del Vallès i l'Hospitalet,
Segons el testimoni dels familiars, és molt probable que seguís el mateix periple que el seu germà Manuel	XI-B Fallingbostel, matrícula 87488	27.1.1941 Mauthausen, matrícula 6822 30.6.1941 Gusen, matrícula 4741 / 13142	† 14/11/1941 a Gusen. 40 anys	Germà de l'anterior deportat, Manuel

SUPERVIVENTS DELS CAMPS

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política	Participació a la Guerra Civil
ALFONSO ORTELLS, Manuel	Barcelona (Barcelonès) 20.9.1918	Manobre	CNT	Voluntari a la Columna Durruti, més tard 26a Divisió, on serviria a la 119 Brigada Mixta. Va assolir el grau de tinent
CÁNOVAS LAPUENTE, Antonio	Guadalupe (Múrcia) 15.4.1920 Quan tenia uns mesos va venir a viure a Barcelona	Obrer	PSUC i després PCE	Voluntari des del setze anys a les columnes Bayo i Del Barrio. A partir del 1937, 122 i 124 Brigada Mixta de la 27a Divisió. Assolí el grau de sergent
COLET BALART, Jaume	L'Hospitalet (Barcelonès) 29.12.1904	Paleta	?	?
ESCOBAR ALONSO, Josep	Barcelona (Barcelonès) 1.8.1917	Metal·lúrgic	?	?
FERRERES GONZÁLEZ, Vicenç	San Andrés? segons arxius francesos. Pot ser Sant Andreu de la Barca o de Llavaneres? 15.11.1916	?	?	Com a mínim des del 1938 pertanyia a la 26a Divisió

Exili	Stalag	Camps de concentració (entrada i núm. matrícula)	Alliberament (lloc, data i edat)	Observacions
Va creuar la frontera per la zona de Puigcerdà. Va estar uns dies a la Tor de Querol. Va passar també per la fortalesa de Montlluís i pels camps de Vernet i Setfont	V-D Estrasburg, matrícula?	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 4564	5.5.1945 a Mauthausen. 26 anys	Actualment (2006) resideix a Talence, prop de Bordeus (França)
Va passar la frontera pel Pertús i va estar als camps de refugiats d'Argelers, Agde i Sant Cebrià. Amb una oferta de feina es va traslladar a Brest, d'on fugiria amb la flota de l'Atlàntic fins a Casablanca (Marroc)		1940, Bou Arfa, matrícula? Presó de Port Lyautey (actual Kenitra), matrícula 998	Juliol de 1943, a la presó de Port Lyautey (actual Kenitra). 23 anys	Un cop alliberat, el 1944 va participar en l'organització del maquis comunista a França. Actualment (2006) resideix a l'Hospitalet des del 1966, al cap de poc de retornar del Marroc
?	V-D Estrasburg	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 4713 ? Gusen, matrícula 45370	5.5.1945 a Gusen?. 40 anys	Localitzada la seva neboda Maria, resident a l'Hospitalet. Va viure a Boutezac, a uns 80 km. de Llemotges (França), on va morir a principi dels anys noranta
?	V-D Strasbourg, Matrícula?	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 4759	5.5.1945 a Mauthausen. 27 anys	
Va creuar la frontera per la Guingueta d'Ix (Bourg-Madame). És probable que seguís un trajecte similar al de Leonard Pérez.	V-D Estrasburg, matrícula?	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 479 29.3.1941 Gusen?, matrícula 43253	5.5.1945 a Gusen?. 28 anys	Des de Mauthausen va fer el mateix periple de Leonard Pérez, a qui coneixia de l'Hospitalet. Va morir de malaltia el 1947 i va ser enterrat a Tolosa de Llenguadoc (França)

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política	Participació a la Guerra Civil
FRÍAS GALLARDO, Eduard	L'Hospitalet (Barcelonès) 29.8.1923	Aprenent a La Farga de l'Hospitalet	No (la família es movia en cercles anarquistes)	No va participar en la guerra per edat
GIL MAGDALENA, Manuel	Sogorb (Alt Palància) 23.5.1913	Jornaler	?	121a Brigada Mixta. Va assolir el grau de sergent
GUTIÉRREZ SOUZA, Manel	L'Hospitalet (Barcelonès) 16.5.1926	No treballava per l'edat	No. El seu pare era anarquista, i va morir durant la guerra	No va participar en la guerra per edat
IGUAL VILARRUBIAS, Josep	L'Hospitalet (Barcelonès) 13.1.1913	Obrer a la fàbrica de ceràmica Cosme Toda	CNT	Va anar voluntari en alguna columna anarquista, i va estar al front d'Aragó
LLISO MORENO, Josep	Alboraia (l'Horta) 29.7.1908	Obrer sector de les sabates	?	?

Exili	Stalag	Camps de concentració (entrada i núm. matrícula)	Alliberament (lloc, data i edat)	Observacions
Va passar la frontera amb la família per la zona de Portbou. El van separar de la família i va passar pels camps de refugiats d'Argelers, Sant Cebrià i el Barcarès. Més tard es va reunir amb la resta de la família a La Gherche (prop de Nevers)	XII-D Trier, matrícula 71933	Probablement, 3.4.1941 Mauthausen, matrícula 3985 A partir d'oct. o nov. de 1943, Kommando Poschacher	5.5.1945, al poble de Mauthausen. 21 anys	Va arribar a Mauthausen als 17 anys. Després de l'alliberament va viure a Villeneuve-sur Lot. Va morir el gener de 2005
?	V-D Estrasbourg, matrícula?	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 4845	5.5.1945 a Mauthausen. 32 anys	Creiem que després de l'alliberament va tornar en algun moment a l'Hospitalet i que va morir fa pocs anys
A França va entrar el 9 de febrer a la tarda, pel Pertus amb la seva mare. D'allà els van portar a Angulema	Angulema	24.8.1940 Mauthausen, matrícula 4099 A partir d'oct. o nov. de 1943, Kommando Poschacher	Maig de 1945, probablement a Linz. 18 anys	Va entrar a Mauthausen a només catorze anys. Després de l'alliberament va viure a Aix-les Bains, als Alps de la Savoia. Va morir el 15 de febrer de 2003
Sabem que va estar en una CTE a la zona de la línia Maginot	V-D Estrasburg, matrícula?	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 4899 Steyr? Mauthausen?	5.5.1945 a Mauthausen. 32 anys	Havia viscut prop de París i posteriorment a Frejus, a la Provença (França). Va morir el 22 de febrer de 2003. Localitzades la seva filla Christine, la seva néta Sandrine i la seva neboda Teresa. Les primeres viuen a Frejus i la darrera a Sant Vicenç dels Horts
?	VII-A Moosburg, matrícula?	6.8.1940 Mauthausen, matrícula 3281	5.5.1945 a Mauthausen. 36 anys	

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política	Participació a la Guerra Civil
MARCO MUNTANER, Jaume	Bellmunt de Priorat (Priorat) 9.11.1907	?	Possiblement al PSUC	Cos de Carrabiners
MASIP GARRICH, Josep	L'Hospitalet (Barcelonès) 28.2.1919	Manobre (després de la guerra)	CNT	Va ser mobilitzat a la guerra reclutat amb la "lleva del biberó". No sabem en quina unitat
PASCUAL MARTÍ, Vicent	València (l'Horta de València) 8.9.1911	?	?	69 Brigada Mixta. Va assolir el grau de tinent
PEDROL CARBONELL, Joan	Barcelona (Barcelonès) 27.3.1923	?	JSUC	No va participar en la guerra per edat
PÉREZ ISERTE, Leonard	València (l'Horta de València) 12.2.1915	Obrer	CNT	Va anar voluntari a la Columna Tierra y Libertad. Després va passar a la Columna Durruti (més tard, reconvertida en la 26a Divisió). Va assolir el grau de sergent

Exili	Stalag	Camps de concentració (entrada i núm. matrícula)	Alliberament (lloc, data i edat)	Observacions
Va estar als camps de refugiats d'Argeliers i Agde, on va rebutjat formar part de les CTE seguint les consignes del PSUC	Compiègne	25.1.1943 Sachsenhausen, matrícula 58538 ? Heinkel	22.4.1945 a Heinkel.	Va tornar a Catalunya el 1948, i va viure a l'Hospitalet fins a la seva mort, el 1974. Localitzat el seu fill Jaume
Va estar en camps de refugiats (potser a Setfont) i en una CTE que podria ser la 32, potser a partir del 15 de març de 1939	XVII-A Kaisersteinbrück, matrícula?	7.4.1941 Mauthausen, matrícula 4780 Steyr Mauthausen	5.5.1945 a Mauthausen. 26 anys	Havia viscut a Niça i també a Antibes, a la Provença (França). Va morir l'any 1998. Localitzada la seva germana Paquita i la seva neboda Mireia a Sant Boi
?	V-D Estrasbourg, matrícula?	13.12.1940 Mauthausen, matrícula 5108	5.5.1945 a Mauthausen. 33 anys	
?	XI-B Fallingb., matrícula 87192	27.1.1941 Mauthausen, matrícula 6655 A partir d'oct. o nov. de 1943, Kommando Poschacher	5.5.1945 a Mauthausen. 22 anys	Va viure a França, probablement a les rodalies de París. Va morir l'any 1993. Localitzat el seu germà Jordi i el seu fill Michel
Va creuar la frontera per la Guingueta d'Ix (Bourg-Madame). Més tard va ser internat al camp de Vernet. D'allà aniria a les CTE 62 i 103, amb un breu pas entremig pel camp de Setfont	XII-D Trier, matrícula? XIII-A Nuremberg, matrícula? VII-A Moosburg, matrícula ?	6.8.1940 Mauthausen, matrícula 3251 Gusen, matrícula 46703	5.5.1945 a Gusen?. 30 anys	Actualment (2006) resideix a Colomers, a la rodalia de Tolosa de Llenguadoc. Va fer bona part del seu periple acompanyat de Vicenç Ferreres

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política	Participació a la Guerra Civil
PUIGDELLÍVOL ARGERICH, Antoni	La Seu d'Urgell (Alt Urgell) 9.1.1916	?	?	Va sortir de la segona promoció de l'Escola Popular de Guerra núm. 1 i va formar en unitats d'infanteria. Va assolir el grau de capità
QUESADA HERRERÍAS, Fèlix	Serón (Almeria) 4.5.1926	Per edat, no devia treballar	No	No va participar en la guerra per edat
QUESADA TORREBLANCA, Ciriaco	Serón (Almeria) 20.6.1898	Obrer, especialment al sector tèxtil	CNT	?
ROCA TARDÀ, Josep	Esparreguera (Baix Llobregat) 12.3.1916	Paleta	?	Es va incorporar voluntari al principi de la guerra

Exili	Stalag	Camps de concentració (entrada i núm. matrícula)	Alliberament (lloc, data i edat)	Observacions
Potser va viure a Marsella almenys l'any 1940	Compiègne-Rethondes, 18/8/1944	21.8.1944 Buchenwald, matrícula 81037	Se n'ignora la sort final	La seva família aquí regentava, almenys després de la guerra, el bar La Rambla, al núm. 11 de la rambla Just Oliveras. Per la data de la detenció podria haver format part de la Resistència a França
Van entrar a França per la Menera (el Vallespir). Amb la seva mare seria traslladat a Angulema	Angulema	24.8.1940 Mauthausen, matrícula 3854 24.1.1941 Gusen, matrícula 9598 21.2.1942 Mauthausen, matrícula 9006 A partir d'oct. o nov. de 1943, Kommando Poschacher	5.5.1945 al poble de Mauthausen. 22 anys	Va viure a França i a Mònaco. Va morir a França cap a l'any 2004
Van entrar a França per la Menera (el Vallespir). Va ser separat de la resta de la família i enviat a algun camp de refugiats. Més tard es reuniria de nou amb la família a Angulema	Angulema	24.8.1940 Mauthausen, matrícula 3855 24.1.1941 Gusen, matrícula 46110 1944? Mauthausen	5.5.1945, a Mauthausen. 46 anys	Era el pare de l'anterior deportat, Fèlix. Molt probablement es va quedar a França, on va morir
Va passar almenys pel camp d'Argelers	9.8.1944 Bordeus	28.8.1944 Dachau, matrícula 94176 16.9.1944 Mauthausen, matrícula ? ? Ebensee ? Mauthausen, matrícula 99004	5.5.1945 a Mauthausen. 29 anys	Localitzada la seva germana Amàlia, que viu a Rubí. Va ser membre de la Resistència a França. Després de l'alliberament va viure a les rodalies de París amb la seva dona Dénise i les seves filles Françoise i Joel. Va morir als anys vuitanta

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política	Participació a la Guerra Civil
ROIG ROLDAN, Josep	Barcelona (Barcelonès) 29.3.1920	?	?	Sí, va arribar a ostentar algun grau d'oficial
RUBIO GARCÍA, Félix	Roa de Duero (Burgos) 18.5.1913	Paleta	?	Sí, va arribar a ostentar algun grau d'oficial
VERGE ARMENGOL, Ramon	Barcelona (Barcelonès) 27.6.1915	Jornaler	?	?

Exili	Stalag	Camps de concentració (entrada i núm. matrícula)	Alliberament (lloc, data i edat)	Observacions
?	I-B Hohenstein, matrícula?	9.8.1940 Mauthausen, matrícula 3706	5.5.1945 a Mauthausen. 25 anys	
?	XVII-B Krems-Gneixendorf	24.1.1941 Gusen, matrícula 47791 19.12.1941 Mauthausen, matrícula 4927	5.5.1945 a Mauthausen. 31 anys	Dos altres germans van anar també a l'exili, Pau i Severià (aquest va morir a Steyr)
?	I-B Hohenstein, matrícula?	9.8.1940 Mauthausen, matrícula 3684	5.5.1945 a Mauthausen. 29 anys	Personatge controvertit durant el seu pas per Mauthausen, va ser jutjat i condemnat després de la guerra

TREBALLADORS FORÇATS

Nom i cognoms	Naixement	Professió	Afiliació sindical i/o política
BIOSCA BLAY, Josep	Barcelona, (Barcelonès) 19.9.1919	Vidrier i treballador en el sector sanitari	?
GRAS GARRIGA, Pere	Barcelona, (Barcelonès) 1917	?	?
RICART AGUILAR, Francesc	Barcelona, (Barcelonès) 1915	Mecànic 127a Brigada Mixta	Probablement afiliat al POUM
SANS ALSO, Manuel	Barcelona, (Barcelonès) 5.9.1894	Calderer i soldador	CNT i catalanista

Participació a la Guerra Civil	Exili	Periple	Observacions
Grup Mixt Sanitari del X Grup de l'Exèrcit	?	1939 Camps d'internament, 1941 Treballa per a l'empresa alemanya Gebrüder Hermanss B. a Lorient, a la costa atlàntica, en la construcció de refugis per a submarins. A l'inici de 1942 s'escapa i torna a Espanya, on és internat al camp de Miranda de Ebro	Va viure a l'Hospitalet des dels anys cinquanta fins poc abans de la seva mort, el 7 de setembre de 2002. Localitzat el seu germà Lluís, resident a Barcelona
?	?	Va estar al camp d'Argelers durant el 1939 i el 1940. Al 1941 va treballar en CTE i GTE possiblement al departament de Jura. És molt possible que participés en activitats de la Resistència. A final de l'any 1942 va ser arrestat al departament dels Pyrénées Orientales i enviat a un camp de treball a l'illa de Guernsey	Fill d'una teixidora hospitalenca, Maria Garriga Solanes, en Pere probablement va viure 23 anys, fins a l'exili, al barri del Centre a l'Hospitalet. Després de la Segona Guerra Mundial es va quedar a França. Va morir l'any 1988
Columna Ascaso i 127 Brigada Mixta	?	1939 Camps d'internament, 1940 Detingut en un control i traslladat a Alemanya per a treballs forçats	Actualment (2006) viu a la localitat d'Angers (França)
Parc Mòbil de Granollers, a la rereguarda	?	1939 Camps d'internament d'Argelers i Sant Cebrià 1940-1944 CTE a Carcassona 1945 Perpinyà	Va viure a Perpinyà fins a l'any 1948, en què va morir a causa d'un càncer. Localitzat el seu fill Jordi, que viu entre l'Hospitalet i Olesa de Bonesvalls